

Proces-verbal nr.1
al ședinței Consiliului Consultativ pe lângă Ministerul Economiei
cu genericul „Rezultatele evoluției social-economice în anul 2015 și prognoza actualizată a
indicatorilor macroeconomici pentru anii 2016-2019”

19 mai 2016

Sala de conferințe, bir.246

A prezidat: Dl Octavian CALMÎC, Viceprim-ministru, Ministru al Economiei, președintele Consiliului Consultativ (CC).

Au participat:

1.	Vitalie IURCU	Viceministru al economiei
2.	Valeriu TRIBOI	Viceministru al economiei
3.	Andrei CRIGAN	Asociația Oamenilor de Afaceri
4.	Ecaterina CHIRILENCO	Asociația Businessului European din Moldova (EBA Moldova)
5.	Ion SECRIERU	Liga Bancherilor din Moldova
6.	Sergiu CHIRICA	American Chamber of Commerce in Moldova
7.	Marina PARFENI	Asociația Investitorilor Străini (FIA)
8.	Vladimir DIDILICA	Camera de Comerț și Industrie din Moldova
9.	Elena BÎLBA	Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova
10.	Carolina LINTE	Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse lactate "Lapte"
11.	Sergiu IURCU	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
12.	Roman CHIRCA	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic
13.	Viorel CHIVRIGA	IDIS „Viitorul”
14.	Mihail POISIC	Institutul Național de Cercetări Economice
15.	Dorin DUMBRĂVEANU	Uniunea Producătorilor de Mobilă
16.	Alexandru ȚURCANU	Biroul asociat de avocați “Țurcan Cazac”
17.	Mihaela GORBAN	Șef al Direcției generale politici comerciale
18.	Olga BADANOVA	Șef al Direcției generale dezvoltarea mediului de afaceri
19.	Călin NEGURA	Șef al Direcției generale securitate și eficiență energetică
20.	Iurii TORCUNOV	Șef al Direcției analiză și prognozare macroeconomică
21.	Vasile VULPE	Șef al Direcției juridice
22.	Svetlana ȚURCANU	Șef interimar al Direcției politici de dezvoltare a întreprinderilor

mici și mijlocii și comerț

- 23. Tatiana BEȘLIU șef al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor
- 24. Viviana ALUNĂ Consultant superior al Direcției proiecte de dezvoltare economică
- 25. Zinaida CERNICA Consultant al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor

Ordinea de zi:

1. **Cuvînt de salut - Dl Octavian CALMÎC**, Viceprim-ministru, Ministru al Economiei, Președinte al Consiliului Consultativ;
2. **Agenda -100 zile: realizările Ministerului Economiei în perioada 20 ianuarie- 30 aprilie 2016.**
Raportor: Dnul Octavian CALMÎC, Viceprim-ministru, Ministru al Economiei;
Coraportori: Dnul Vitalie IURCU, Viceministru al Economiei;
Dnul Valeriu TRIBOI, Viceministru al Economiei
3. **Evoluția social-economică a Republicii Moldova în 2015 și prognoza actualizată a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2016-2019.**
Raportor: Dnul Octavian CALMÎC, Viceprim-ministru, Ministru al economiei, Președinte al Consiliului Consultativ;
4. **Discuții și Concluzii.**

S-a discutat:

În deschiderea ședinței, Domnul Octavian CALMÎC, viceprim-ministru, ministru al economiei, a menționat despre reluarea activității Consiliului Consultativ, punctînd necesitatea conlucrării permanente pe platforma respectivă. În cadrul activității Consiliului urmează a fi abordate atît subiecte devenite deja tradiționale, cum ar fi evoluțiile macroeconomice, politica fiscală și vamală anuală, cît și propuneri de inițiative și politici economice noi, înaintate de toți membrii platformei.

În continuare Ministrul Economiei a prezentat realizările Ministerului Economiei în perioada 20 ianuarie - 30 aprilie 2016 expuse în Agenda – 100 de zile, după care a urmat prezentarea evoluției social-economice a Republicii Moldova în 2015 și prognoza actualizată a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2016-2019, date ce urmează a fi utilizate la elaborarea Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM).

În contextul prezentării desfășurate, s-a menționat că Ministerul Economiei si-a propus pentru primele 100 zile de guvernare să implementeze un set de acțiuni și inițiative concrete, orientate spre stabilizarea situației economice și asigurarea condițiilor necesare pentru revenirea către finele anului 2016 pe un trend ascendent. Acțiunile implementate pe parcursul celor trei luni au țintit asigurarea implementării priorităților și obiectivelor stabilite în Programul de activitate al Guvernului, totodată o parte semnificativă a acestora constituind angajamente asumate în cadrul procesului de implementare a Acordului de Asociere și DCFTA.

Timp de 100 de zile echipa Ministerului Economiei s-a focusat pe implementarea cu maximă consecvență a acțiunilor Agendei, fiind în permanentă comunicare cu asociațiile de business și partenerii de dezvoltare. Astfel, din cele peste **80 de acțiuni proiectate** pentru implementare în domeniile gestionate de Minister, au fost **realizate 68 acțiuni** sau circa **85%** , iar 12 acțiuni fiind în proces de realizare.

Implementarea angajamentelor a fost influențată de un șir de factori endogeni și exogeni, cum ar fi constrîngerile de ordin financiar, disponibilitatea de cooperare a partenerilor de implementare interni și externi, caracterul transversal al politicilor promovate de minister, care necesită implicarea unui număr vast de actori și părți interesate, dar și necesitatea respectării tuturor procedurilor și termenilor stabiliți de cadrul normativ pentru procesul de creație legislativă.

În perioada vizată a fost dezvoltat și perfecționat cadrul de planificare strategică și cadrul legislativ-normativ aferent domeniilor de competență a Ministerului. În domeniul planificării au fost actualizate și completate prevederile a 7 documente de politici. Au fost elaborate și promovate 14 proiecte de legi, care ținesc implementarea unor reforme menite să orienteze procesele economice spre eficiență, productivitate și competitivitate. Toate proiectele au fost elaborate cu respectarea principiilor și normelor care asigură avansarea în procesul de transpunere a acquis-ului comunitar în legislația națională. De asemenea, toate inițiativele și proiectele de acte normative au fost elaborate în consultare permanentă cu mediul de afaceri și partenerii de dezvoltare.

Majoritatea acțiunilor realizate pe parcursul celor 100 zile de activitate constituie doar un prim pas în implementarea setului de reforme aflate pe agenda Ministerului Economiei pentru anul 2016, impactul implementării acestora urmînd a fi evaluat în perspectivă medie, iar pentru unele acțiuni rezultatele fiind sesizabile pe termen scurt.

DI. Vitalie IURCU a venit cu completări pe segmentul **Investiții și competitivitate**, remarcînd acțiunile realizate întru ameliorarea mediului de afaceri și sporirea competitivității au vizat **dezvoltarea și actualizarea cadrului de planificare strategică** prin aprobarea noii *Strategii naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 și a noului Plan de acțiuni pentru anii 2016-2018 pentru implementarea Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, actualizarea Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova.*

Perfecționarea cadrului legislativ care asigură implementarea reformei regulatorii a ținut *diminuarea numărului actelor permissive, reformarea mecanismelor de efectuare a controalelor de stat, extinderea instrumentului de "ghișeu unic" pentru autorizațiile în construcții și elaborarea mecanismului de "notificare" în comerț.* În calitate de prim pas în procesul de optimizare și revizuire a procesului de reglementare, **circa 100 de acte permissive au fost excluse din cadrul Nomenclatorului actelor permissive.**

În rezultatul *implementării sistemului de notificare în comerț* se estimează la circa 43,3 mil. lei economii realizate anual de către antreprenori. Totodată, eficientizarea procesului va reduce numărul de documente necesare obținerii autorizației, de la 7 la 1, reducerea numărului de controale de la 5 la 1 control. Toate procedurile vor fi realizate prin intermediul unui software specializat – „e-Comerț interior”, care va optimiza esențial procesul de inițiere a activității în comerț.

O realizare importantă vizează activitățile dedicate procesului de **eficientizare a mecanismelor și principiilor ce stau la baza controalelor de stat**, prin *instituirea moratoriului și stabilirea caracterului consultativ al controalelor, efectuate la întreprinderile mici și mijlocii pe parcursul a 3 ani de la înființarea întreprinderilor în cauză.*

A fost perfecționată **Metodologia de analiză a impactului de reglementare AIR** a tuturor proiectelor de acte legislative cu impact asupra mediului de afaceri și dezvoltat un mecanism simplificat de promovare a cadrului legal aferent implementării Acordului de Asociere și DCFTA.

De asemenea, a fost aprobată noua **Metodologie de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard**, care stabilește modalitatea de estimare a costurilor administrative suportate de agenții economici ca rezultat al necesității respectării prevederilor reglementărilor din Republica Moldova și are scopul de a identifica și simplifica acele prevederi ale legislației care duc la costuri administrative majore.

DI Valeriu TRIBOI, a intervenit cu completările de rigoare privind **Sectorul energetic**, menționînd că principalele acțiuni au vizat realizarea angajamentelor cu privire la *transpunerea Pachetului legislativ energetic III, implementarea proiectelor de interconexiuni și promovarea eficienței energetice.*

La discuții au participat: Dnii V.Didilica, A.Crigan, S.Chirca, D.Dumbrăvoreanu, V.Chivriga, Dna C.Linte.

În a doua parte a ședinței, **DI. Octavian CALMÎC**, Viceprim-ministru, Ministru al Economiei, a prezentat rezultatele evoluției social-economice a țării în anul 2015, menționînd că problemele în sectorul bancar, diminuarea volumului transferurilor bănești ale persoanelor fizice din străinătate, seceta din vara anului 2015, restricțiile impuse la importul de vinuri și unele produse agricole din Moldova de către autoritățile de resort din Federația Rusă și recesiunea din această țară, criza din Ucraina, sunt factorii care au influențat negativ dezvoltarea economiei naționale pe parcursul anului trecut.

Produsul intern brut în anul 2015 a însumat **121,9 mild. lei**, micșorîndu-se față de perioada respectivă a anului 2014 cu 0,5% (în prețuri comparabile). Cea mai semnificativă influență asupra diminuării PIB a avut

valoarea adăugată brută (VAB) creată în agricultura – cu 1 punct procentual (p.p.), administrația publică – cu 0,2 p.p., comerț cu ridicata și cu amănuntul – cu 0,1 p.p. Totodată, VAB creată în activități financiare și de asigurări a influențat pozitiv modificarea PIB cu 0,9 p.p., industria extractivă și prelucrătoare și tranzacții imobiliare – cu câte 0,4 p.p.

În decembrie 2015 **rata inflației** a constituit 13,6% față de decembrie 2014, înregistrând o majorare de 8,9 p.p. comparativ cu rata inflației din aceeași perioadă a anului 2014. Majorarea prețurilor de consum a fost determinată, în general, de deprecierea monedei naționale, ceea ce a afectat prețurile la bunurile de import și tarifele la servicii comunal-locative. Indicele prețurilor de consum (IPC) mediu anual a constituit 9,7%.

În anul 2015 la bugetul public național au fost acumulate **venituri** în sumă de circa 43,7 mild. lei, în creștere cu 2,9% față de anul 2014 și la nivel de 97,4% față de sarcinile stabilite pe perioada de gestiune. S-au efectuat **cheltuieli** în sumă de circa 46,4 mild. lei, fiind în creștere cu 4,5%, și respectiv 92,9% față de prevederile perioadei gestionare. Astfel, **deficitul bugetar** la 31 decembrie 2015 a constituit 2,7 mild. lei, mai înalt cu 786,9 mil. lei față de cel înregistrat la 31.12.2014.

Suma totală a **datoriei de stat (internă și externă)**, administrată de Guvern, la 31 decembrie 2015 a constituit circa 33,5 mild. lei, în creștere cu 22% față de data similară a anului 2014. Datoria de stat **internă** s-a majorat cu 2,1%, iar cea **externă**, calculată în lei, a înregistrat o creștere pronunțată de 28,9% din cauza deprecierei monedei naționale față de principalele valute străine.

Conform datelor preliminare ale Balanței de Plăți pentru anul 2015, **deficitul contului curent** a constituit 7,2% în raport cu PIB (în anul 2014 – 7,1%), **transferurile persoanelor fizice** (compensarea pentru muncă și transferurile efectuate de muncitori) – 23,7% (26,2%), acumularea netă de angajamente la **investițiile străine directe** – 4,2% (4,4%), balanța negativă a bunurilor și serviciilor – 30% (36,8%).

În anul 2015 **exporturile** au scăzut cu 15,9%, iar **importurile** - cu 25%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 2019,9 mil. dolari SUA, față de 2997,5 mil. dolari în anul 2014. Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi a constituit 49,3%, fiind cu 5,3 p.p. mai înalt decât în anul 2014.

Volumul **producției industriale** în anul 2015 a crescut cu 0,6% (în prețuri comparabile) față de anul 2014, inclusiv producția industriei prelucrătoare cu 2,3%. Totodată, s-a înregistrat o diminuare a volumului distribuției apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu 25,8%, producția industriei extractive – cu 9%, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – cu 1%.

Producția agricolă în anul 2015 a constituit 26,8 mild. lei (în prețuri curente) și a înregistrat o scădere semnificativă de 13,8% (în prețuri comparabile) față de anul 2014. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției vegetale cu 22,6%, iar producția animalieră a înregistrat o creștere cu 2,2%.

În anul 2015 volumul **investițiilor în active materiale pe termen lung** a însumat circa 20,8 mild. lei, cu o descreștere de 8,8% (în prețuri comparabile) față de anul 2014. Din acestea, lucrările de construcții-montaj au constituit circa 9,9 mild. lei și s-au diminuat cu 16,1%, respectiv.

Volumul **cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul** în anul 2015 s-a diminuat cu 6,4% (în prețuri comparabile) față de anul 2014, iar volumul **cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației** s-a majorat cu 1,2%, respectiv.

Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională, pentru anul 2015 a constituit 4610,9 lei și s-a majorat cu 10,5% față de anul 2014. În termeni reali salariul a crescut cu doar circa 0,7%. **Rata șomajului** (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară pentru anul 2015 a înregistrat 4,9%, fiind cu 1 p.p. mai mare față de anul 2014. La oficiile forței de muncă în anul 2015 au fost înregistrați 50,6 mii șomeri, cu 20% mai mult decât numărul acestora înregistrați în anul 2014. Mărimea **minimului de existență** pentru anul 2015 a constituit în medie pe lună pentru o persoană 1734,1 lei, fiind în creștere față de anul 2014 cu 6,6%. **Veniturile disponibile** lunare ale populației pentru anul 2015 au constituit în medie pe o persoană 1956,6 lei, în creștere față anul 2014 cu 10,7% în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 0,9%. **Cheltuielile** medii lunare de consum ale populației pentru anul 2015 au constituit în medie pe o persoană 2048,5 lei, fiind în creștere față de anul 2014 cu 12,8% în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 2,8%. Valoarea medie a **pensiei lunare** la 1 ianuarie 2016 a fost de 1165,22 lei și s-a majorat cu 7,1% față de aceeași dată a anului 2015 în termeni nominali.

Dat fiind faptul că Republica Moldova este o țară dependentă în mare măsură de exterior, la estimarea indicatorilor macroeconomici pentru anul 2016, ministerul Economiei a luat în considerație evoluția economiei mondiale și a statelor care sunt parteneri comerciali ai țării noastre, în primul rând, scăderea economiei în Federația Rusă, criza în Ucraina și redresarea economiilor în țările UE.

Potrivit estimărilor, recuperarea sectorului agricol după anul 2015 va aduce o contribuție pozitivă asupra sectorului real și exporturilor, astfel, pentru anul 2016 se prevede majorarea în termeni reali a volumului **producției agricole cu 7%** față de nivelul anului trecut. Creșterea volumului produselor agricole, precum și celor substituibile și complementabile celor de import, vor avea un efect pozitiv asupra activității în sectorul industrial. Însă, reieșind din contextul intern și extern actual, activitatea sectorului real va avea un ritm relativ scăzut în acest an. Astfel, se estimează că în anul 2016 producția industrială va înregistra o creștere de 2% comparativ cu anul 2015.

Reieșind din tendințele de dezvoltare a agriculturii și industriei, estimate pentru anul 2016, luând în considerare cererea externă redusă (în special, din partea Federației Ruse), precum și scăderea prețurilor pe piața mondială la produsele agricole, exportul se va micșora cu 6% față de nivelul anului 2015 și va însuma circa 1850 mil. dolari.

Având la bază aceste evoluții, se estimează că anul curent, **PIB-ul** național va înregistra o **creștere de 1%**, comparativ cu anul 2015. Sectorul de bunuri va contribui pozitiv la modificarea PIB cu 0,7 p.p., serviciile – cu 0,2 p.p., impozitele nete pe produs și import – cu 0,1 p.p.

Ministrul Economiei, Dl Octavian CALMÎC, a remarcat că riscurile probabile care pot contribui la modificarea scenariului de prognoză pentru anul curent țin de domeniul bancar; instrumentele de politica monetar-creditară; fluctuațiile prețurilor mondiale la petrol, creșterea economică slabă și presiunile deflaționiste în țările zonei Euro, incertitudinea sectorului agrar pentru anul 2016, etc.

Referindu-se la prognoza pentru anii 2017-2019, ministerul Economiei estimează o creștere a PIB de 2,5%-4% anual. Prognoza se bazează pe îmbunătățirea contextului economico-financiar la nivel mondial, promovarea mai intensă a exporturilor pe piața UE, dezvoltarea și susținerea întreprinderilor din sectorul real și privat din partea statului, inclusiv prin atragerea investițiilor străine directe în economia națională, promovarea unei politici fiscale prudente și implementarea reformelor menite să reducă cheltuielile publice ineficiente, precum și asigurarea stabilității financiare prin menținerea ratei inflației la nivel redus și stabilității cursului de schimb etc.

Conform estimărilor, creșterea PIB în anii 2017-2019 va fi generată de creșterea anuală în termeni reali a producției industriale cu 4,7% și a producției agricole cu 3,7%; în rezultatul reorientării politicii investiționale spre programe de performanță, modernizării întreprinderilor autohtone, infrastructurii și dezvoltării micului business.

În cadrul ședinței, membrii Consiliului Consultativ au făcut un schimb de opinii pe marginea analizelor prezentate, menționând că acestea se pot modifica în dependență de evoluțiile social-economice și politice atât din țară, cât și din lume. În aceste condiții participanții la întrunire au optat pentru desfășurarea unor asemenea ședințe trimestrial pentru o analiză și prognozare mai eficientă a evoluțiilor din economia națională.

La finele ședinței Dl Octavian CALMÎC, Președinte al Consiliului Consultativ, a mulțumit membrilor pentru participare.

S-a decis:

- Participarea activă și implicarea membrilor în procesul de elaborare a politicii bugetar-fiscale pentru 2017.
- Prezentarea propunerilor cu elemente inovatoare privind atragerea investițiilor, extinderii bazei impozabile și măsuri eficiente de combatere a economiei tenebre.
- Convocarea următoarei ședințe a Consiliului Consultativ la sfârșitul lunii iunie 2016 - începutul lunii iulie 2016 și asigurarea continuității activității Consiliului.

**Viceprim-ministru, ministru
Președinte al Consiliului Consultativ**

/semnat/

Octavian CALMÎC